

AZ V. ORSZÁGOS FŐÉPÍTÉSZI KONFERENCIA AJÁNLÁSAI

A Nagykanizsán 2000. augusztus 23-25. között megtartott V. Országos Főépítészeti Konferencia - amelynek fő témája az "TELEPÜLÉSEINK MÚLTJA – JELENE – JÖVŐJE A RÉGIÓK EURÓPÁJÁBAN" volt - munkáját eredményesen elvégezte. A plenáris üléseken és a három szekcióban elhangzott javaslatok alapján a Konferencia az alábbi ajánlásokat teszi:

1. A térségi, régiós gondolkodás már az Európai Unió csatlakozási tárgyalások idején is szükséges. A térségben dolgozó szakemberek kiemelt feladata a folyamatos kapcsolattartás, a kommunikáció a (kis)térségen belül, a megyével, a régióval, esetleg régiókkal, a területfejlesztés egyre bővülő, formálódó intézményrendszere mellett a regionális marketingigazgatóságokkal és a nem önkormányzati partnerekkel.
A térségi munkában (is) nélkülözhetetlen főépítész részvétele, aki saját szakterületén (fejlesztés, rendezés, új építés és helyi értékvédelem, infrastruktúra) túl szintetizálhatja a további térségi témákat, teendőket (agrárkérdések, táj, turizmus, kultúra, humán szféra).
2. Meg kell ismerni a várható és az egységesítésre kijelölt szakmai előírásokat (jogszabályok, szabványok, minőség, verseny, érdekképviselet, értékvédelem, stb.). Mindemellett ki kell dolgozni a megőrzendő szakmai sajátosságok kereteit.
3. Korszerűsíteni és az uniós előírásokhoz kell igazítani a főépítészeti szakmagyakorlás kereteit, feltételeit, szükség esetén kezdeményezve azok jogszabályi megjelenítését.
4. A trianoni határokat „meghúzó térképészek” általában valamely természetes alakzatot, vízfolyást vettek figyelembe. Az ezeken képletesen és valóságosan átívelő hidak újjáépítése, ennek felismerése a legfontosabb tanulság. A „híd” lehet műszaki létesítmény, de lehet határátkelőhely, miként lehet az kulturális, gazdasági, kereskedelmi kapcsolat is. Ezen települések sorsa pusztán a határmentiség tényében közös; mivel minden egyes település helyzete más és más, a „megoldások” is csak egyediek lehetnek.
5. A politikai kapcsolatok mellett legalább azonos súllyal kapjon teret a szakmaiság, amiben az egymásrataltság felismerése a folyamatok felgyorsítója lehet. Ebbe elkerülhetetlenül beletartozik a határ mindkét oldalán készülő térségi tervek - kölcsönös egyeztetés(ek)en alapuló - ismerete. Ehhez szélesíteni kell a határmenti együttműködést központi, regionális, megyei, kistérségi és helyi szinten. Ez a kiépülő/kiépült területfejlesztési intézményrendszer egyik kiemelt feladata. Egyezmények és jogszabályok alapján kell kötelezővé és kölcsönössé tenni a (határon átnyúló) területi és települési tervek egyeztetését.
6. A határmenti kapcsolatok sikeres példái kapjanak sokkal nagyobb nyilvánosságot a tájékoztatásban. Ezért is javasoljuk a határmenti együttműködés helyzetével, jövőjével foglalkozó több önálló - és nem csak a szakmánkat érintő - konferencia megszervezését.

7. Az önkormányzati főépítési hálózat bővítése a kormányzat, az önkormányzatok és az építész szakma közös feladata és felelőssége. Központi támogatás, pályázati rendszer kidolgozása szükséges a (kis)települések főépítési tevékenységének finanszírozására, a kistérségekre is figyelemmel. A hálózat bővítésének részeként fontos feladat továbbá a fiatal (fő)építészek (be)tanítása, tapasztalatszerzésének segítése, elismert főépítési műhelyekben („pártfogó és pártfogolt” főépítészek, stb.).
8. Az Országos Főépítési Kollégium közreműködésével a felsőfokú intézményekben az építészképzésben célszerű kifejleszteni az intézményes főépítész képzés háttérét, a hazai és EU-s joganyag, finanszírozás és egyéb technikák elsajátítására.
9. Törvényi előírás, hogy minden település rendelkezzen településrendezési tervvel. Ehhez a hátrányos helyzetű kistépülések pénzügyi támogatásának mértékét (arányát) célszerű és szükséges növelni. Kötelességünk rávilágítani az ebben kulcsszerepet vivő önkormányzati főépítészek munkájára. A MÉSZ és a MÉK együttműködését kérve, fel kell hívni az önkormányzati szövetségek figyelmét a főépítési munka fontosságára, a településhálózat főépítési szolgáltatással való minél teljesebb lefedésének szükségességére. (A körjegyzői rendszerhez hasonlóan (kis)térségi főépítési rendszer kialakítása is javasolt.)
10. A területi főépítési irodák munkájában koordináció, együttműködés, egységes gyakorlat kialakítása szükséges a több régiót érintő területfejlesztési, területrendezési kérdések kezelésében.
11. Minden település sajátjaként ápolta arculata kulturális és gazdasági érték. Ennek megőrzése, a reális veszélyekkel szembeni védelme önkormányzati, ezen belül hangsúlyozottan főépítési feladat.
12. A településkép védelme szempontjából jelentős épületek (nagy alapterületű csarnokok, stb.) engedélyezését a település nagyságától és karakterétől függően különleges eljáráshoz kell kötni. Ennek jogszabályi feltételeit az OTÉK-ban kell meghatározni. Mindezekre tekintettel indokolt az építészeti tervpályázatra kötelezett létesítmények körét felülvizsgálni a jelentős épületek tekintetében.

A Konferencia fontosnak tartja a főépítészek tervezési jogosultságával kapcsolatban megkezdett egyeztetési, érdekvédelmi munkát és felhatalmazza az Országos Főépítési Kollégiumot annak folytatására.

A Konferencia felkéri a Kollégiumot, hogy a fenti Ajánlások figyelembe vételével

- dolgozza ki a (kis)térségi főépítési munkakör tartalmi, formai lehetőségeit, feltételeit;
- folytassa a munkacsoportokban megkezdett munkát.

Nagykanizsa-Budapest, 2000. szeptember 12.